

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund

N:r 2

Febr. 1943

Årg. XXXIX

Schack och musik.

Francois-André Philidor, en schackkonstens och
tonkonstens mästare.

Av Gösta Sigurd Nyberg.

Francois-André Philidor.

Schack och musik. Blott den okunnige skall anse sammanställningen sökt. Ty lika visst som i antiken ordet musik innebar en sammanfattning av alla de under musernas hägn stående konsterna, lika sant är att de samtliga äga ett djupt inre samband. Och till konsterna måste också schackspelet räknas. Som konstnjutning har det ett högt och obestritt estetiskt värde och vår känsla inför en vacker kombination blir i sin art densamma som inför en tjugande tonskapelse.

Men vår sammanställning har också en annan innebörd. Två stora passioner satte sin prägel på och gav livet innehåll åt den man som dessa rader behandla. Musiken och schackspelet! På båda områdena var hans insats det epokgörande geniets. En förvisso mycket sällsynt företeelse.

Francois-André Philidor föddes i Dreux den 27 sept. 1726. Hans far var som alla i släkten en framstående virtuos, men har främst gått till musikhistorien genom ett samlingsverk av äldre fransk musik åt vars upptecknande han ägnade en stor del av sitt liv och sitt intresse. Släktens stamfader hänförde konung Ludvig XIII med ett musikstycke och kom denne att utbrista: »Här har jag funnit en ny Filidor!» Därmed alluderade han på en tidigare, italiensk virtuos. Namnet Filidor, i fransk stavning Philidor, har så upptagits som familjenamn av ättlingarna till denne Michel Danican.

Musiken, som ända sedan medeltiden omfattats med det livligaste intresse av de franska konungarna hade redan under 1600-talets senare hälft fått en relativt stark organisation och var fast knuten till hovet. Den kungliga musiken omfattade s. a. s. tre olika avdelningar, »musique de la Chapelle», »de la chambre» och »de la grande Ecurie».

Varje avdelning hade sin särskilda uppgift. Den först nämnda medverkade sålunda vid alla religiösa ceremonier och högtider när konungen eller hovet deltog under det att »musique de la chambre» bl. a. tjänstgjorde i samband med kungens fester, hovets baler och dylika evenemang. I dess ensemble funnos de så berömda 24 violinisterna. Den sista avdelningen medverkade vid militära högtidligheter och större folkliga fester. Rekryteringen av musikanterna skedde med stor omsorg och det var givetvis en ära och ett kriterium på framstående förmåga att bli antagen i någon av dessa ensembler. Många av medlemmarna trakterade ett flertal instrument och medverkade också på flera av avdelningarna allteftersom tillfälle bjöds. I denna samling av musikens utövare var namnet Philidor mycket ofta förekommande och under två eller tre generationer var släkten företräd av en lysande samling virtuoser som ingalunda nöjde sig med musikantens — virtuosens — roll utan också framträdde som kompositörer, mestadels med stor framgång.

Redan som sexårig pys kom Francois-André till Versailles som »enfant de la Chapelle du roi». Han fick där inhämta de första grunderna inom konsten och fick tidigt som lärare André Campra, en framstående musiker och kompositör under vars ledning han gjorde stora framsteg. Under sin lärotid synes han icke ha djupare ägnat studium åt något speciellt instrument, men inhämtade dock en avsevärd teknisk kunskap. Det var främst åt kompositionen som hans håg låg. Under lärotiden i Versailles kom han för första gången i beröring med schackspelet. De äldre musikerna odlade livligt detta spel på de lediga stunderna under tjänstgöringen, och lille Francois-André var ofta en uppmärksam åskådare av partierna. Med sin livliga uppfattning lärde han sig snart nog spelet. Och så hände det sig en vacker dag, André var då 10 år, att en av musikerna beklagade sig över att hans motspelare inte passade tiden. Lille André frågade blygt om inte han kunde få vara ersättare och den äldre musikanten gav nådigt lärlingen sitt tillstånd. Som läsaren kanske redan gissat, tövade det inte länge förrän André bragt sin motspelare i svårt trångmål. När

till slut vår hjälte fått tillfälle att med sitt sista drag ropa: »Schack och matt!» lade han benen på ryggen vis av erfarenheten om att en handgriplig vedergällning sällan plägade utebli i dylika fall. Framgången undgick icke uppmärksamhet och André fick sedan rikliga tillfällen att vidare utveckla sin talang. Redan efter ett fåtal år var han en mycket stark spelare.

Schackspelet fick dock ingalunda inkräkta på musikstudierna. Kort efter sin tolvåriga födelsedag fick han äran att inför konungen och hovet framföra en motett av egen komposition. Verket blev applåderat och fick ytterligare hedern av en repris. Konungen var förtjust och gav den unge kompositören en gratifikation samtidigt utlovande en ytterligare för varje nytt arbete. Det var med andra ord en mycket lovande debut.

När Philidor slutade musikskolan är ej exakt känt. Det måste dock ha varit mellan 15- och 17-års åldern. Han hade då inte mer att lära där, ty han visste nu mera om musik, kontrapunkt och teknik än flertalet av sina yrkesbröder.

Han bosatte sig nu i Paris. Fadern var död sedan åtskilliga år utan att efterlämna något åt sin familj, varför Philidor helt och hållet var hänvisad till sig själv. Han försörjde sig nödortfittig medelst lektioner, kopiering av noter och komposition av små tillfällighetsstycken. Hovet i Versailles besökte han regelbundet under några år i samband med uppförandet av motetter som inbragte honom regelbundna gratifikationer. Under denna tid gjorde han bekantskap med Jean-Jacques Rousseau, som också sysslade med musik och som i sina Confessions omnämner den unge musikern. Vid mer än ett tillfälle kom det till ett samarbete mellan dem. Det vill dock synas som om Jean-Jacques huvudsakligen velat utnyttja den unge Philidors musikaliska talang och skicklighet utan motsvarande pekuniär ersättning varför Philidor snart nog drog sig tillbaka. Han var ju, liksom f. ö. kanske också Rousseau under denna tid, strängt upptagen med att förtjäna brödet för dagen och kunde inte nöja sig med förespeglingar om framtida honorar.

Det var under denna tid som Philidor på allvar begynte s. a. s. att professionellt ägna sig åt schackspelet, av nöden tvingad att också slå mynt av denna sin talang. Café de la Regence, konstnärernas och artisternas speciella samlingsplats, blev nu scenen för hans framgångar på schackspelets område. Han kom här också i beröring med andra kretsar, råkade Voltaire och Diderot vilken senare blev hans vän för livet. Från detta skede en liten episod. Vår unge musiker råkade en kväll på hemvägen just från Café de la Regence in i en orolig och larmande folksamling. Ordningens väktare, sig lika i alla tider och alla land, hade slagit sina klor i någon oskyldig och Philidor kom impulsiv och lågande av harm att tillsammans med några andra att intervensera. Försättningen blev början lik. Blott några dagar senare uppenbarade sig hos Philidor polismästarens utsända vilka inmanade vår unge vän i häkte, anklagad för anstiftande av upplopp eller för brott mot någon

annan av lagens otaliga förordningar. Det drog bort emot en månad innan Philidor tack vare goda och inflytelserika vänners hjälp lyckades bli fri. Det var kanske detta ungdomsminne som femtio år senare kom honom att med sådan ungdomlig hänförelse hälsa revolutionens utbrott.

År 1748 företog Philidor en längre resa till Holland och Tyskland. Det huvudsakliga syftet var att slå mynt av båda sina talanger, som musiker och som schackspelare. Det blev i huvudsak den sistnämnda som gav utbyte, förskaffade honom ära och rykte och förvärvade honom en värdefull och inflytelserik vänskrets.

En fransk författare (Bonnet) omnämner från detta år en upplaga av »Analyse du Jeu des Echecs» utgiven i Aachen 1748. Den i London år 1749 utkomna upplagan skulle sålunda ej vara originalupplagan. Vi ha ej varit i tillfälle att kontrollera uppgiften, men hålla före att den är orsakad av ett missförstånd. Den skulle eljest vara av stort bibliografiskt intresse.

Samma år erhöll Philidor en inbjudan att gästa engelska arméns högkvarter i Maastricht. Han antog inbjudningen och kom aldrig att ångra sig, ty detta blev utgångspunkten för ett nytt skede i hans liv, fyllt av än rikare erfarenheter, triumfer och framgångar.

Chefen för högkvarteret var hertigen av Cumberland en entusiastisk gynnare av schackspelet som livligt uppmanade Philidor att utsträcka resan till England, där han lovade honom det bästa mottagande. Philidor dröjde inte att anta även denna invit och anträdde snart nog resan.

St. James Chessclub, den berömda sammanslutningen i London, bjöd honom ett lysande mottagande. Senare erbjöds han ett årligt underhåll om han ville bevista föreningens sammanträden.

För schackspelet med dess lysande triumfer glömmer Philidor dock icke sin andra stora kärlek, den till musiken. I London råkar han Händel, som han beundrar och till vars oratorier han blir en flitig och intresserad lyssnare. Han studerar och lär och lägger nya erfarenheter till sina föregående på tonkonstens område. Han utbildar sin smak, finslipar sin stil och bringar sin talang till mognad. Philidor tonsatte i London ett poem av Dryden, som redan varit föremål för Händels intresse och beskäftiga vänner be om dennes omdöme, vilket vållar något missförstånd. Det var ju här ingalunda fråga om någon tävlan, mästaren — discipeln, snarare en övning! Intermezzot är dock snart ur världen och lärjungen och mästaren skiljas som vänner.

Efter en lång frånvaro återkom Philidor till Paris år 1754. Han aspirerade nu trots sin ungdom på den åtrådda kapellmästarebefattningen vid det förut omnämnda »Musique de la Chapelle». Det var för att meritera sig för denna som han komponerade *Lauda Jerusalem* och ingalunda av någon böjelse eller läggning för den religiösa musiken. Det erkännande verket rönt vittnar i sin mån om Philidors stora talang trots det halvhjärtade i uppsåt och intention. Emellertid lyckades Philidor ej att erhålla sysslan, mycket beroende på drottningen, Marie Leczinska, som förbehållit densamma åt någon gunstling. Det följde

nu någon tid av obetydlig musikalisk verksamhet, men så kom år 1759 hans definitiva genombrott som stor kompositör. Det var med »Blaise le Savetier» som den 3 mars samma år hade sin premiär på L'Opera Comique i Paris. Ryktet har ju vingar och redan dagen därpå kunde Philidors berömmelse som kompositör ta upp tävlan med hans ryktbarhet som schackmästare. Stycket uppfördes ett 70-tal gånger i följd, ett unikt rekord för dåtiden. Musik och libretto stodo helt i lyckad samklang och karaktäriserades av fyndiga vändningar, uppsluppen glädje och ett musikaliskt välljud som hänförde publik och kritik.

Vi äro nu inne på det skede i Philidors liv, som får sin prägel av hans framgång och triumf som kompositör. En på tonkonstens område mera förfaren borde följaktligen fortsätta skildringen. Men i stället och för att undgå musikalisk blam vilja vi fatta oss kort rörande denna epok.

År 1760 ingick Philidor äktenskap med Angelique Richer, dotter till en annan bekant musiker. Han kunde näppeligen ha gjort ett bättre val ty makarnas gemensamma intressen och böjelser medverkade till ett sällsamt lyckligt samliv om vilket bevarade brev bära vittnesbörd. Sex barn föddes i äktenskapet.

Den stora framgången följdes snart av flera och under i stort sett ett tjugotal år åtnjöt Philidor ett välförtjänt rykte som stor och populär kompositör. »Le marechal ferrant», »Tom Jones» och »Ernelinde» äro några namn ur hans rika alstring som nått rykte långt utom Frankrikes gränser. Flera av dem ha även uppförts på vår svenska opera.

Den franska revolutionens utbrott hälsades av Philidor med en naiv och man kan gott säga ungdomlig hänförelse. Föga anade han väl vad densamma skulle komma att betyda av besvikelser, sorger och försakelser såväl för honom själv som för hans konst. För hans konstnärliga, lättroliga temperament, frihetsälskande sinne och medkänsla för de betryckta betydde den helt enkelt en ny tidsålder fylld av löften om en bättre, lyckligare och rättvisare samhällsordning. Snart nog fick han dock erfara förändringen. Bekymren för dagen hopades, men Philidor gav ej tappt utan arbetade oförtrutet vidare. När arbetet med musiken ej gav tillräcklig utkomst fördubblade han sitt arbete med schackspelet, med lektioner, seanser och uppträdanden på Café de la Regence. Till England med vilket land han aldrig hade släppt kontakten återvände han snart sagt varje år även under de nu alltmåra besvärliga förhållandena. Den sista resan dit skedde i slutet av år 1792 och han hade då för avsikt att snarast möjligt återvända till Frankrike. Ödet ville dock annorlunda. Lagarna mot emigranterna, krigets utbrott och skräckväldet tvingade honom i landsflykt. Hans familj och vänner gjorde upprepade men fruktlösa försök att erhålla tillstånd för honom att återvända. Först år 1795 gavs detta. Men det var då försent. Philidor hade strax förut, den 31 augusti samma år avlidit i London i trista omständigheter.

Med det föregående ha vi velat ge konturerna av Philidors levnad och ävensom en återblick på den miljö vari han levde och verkade.

Hans betydelse för schackspelet är som redan antytts stor och omvälvande, även om densamma i belysning av en senare tids oerhörda utveckling kan synas relativt blygsam. Det får ej glömmas att han är den förste i spelets historia som skapat en schackspelets systematik. Och det är hans teori och riktlinjer för spelet med bönderna som utgöra snart sagt grundvalarna för det komplex som kallas schackspelets spelöppningslära.

»Bönderna äro schackspelets själ.» Så lyder ett av mästarens bevingade ord i någon av kommentarerna i hans bok, »L' Analyse des Echecs» vars första upplaga utkom 1749 i London med tilläggen till den förut omnämnde hertigen av Cumberland. Boken innehåller ingående regler för och förutsätter hos läsaren en förut inhämtad kännedom om spelets regler och grunder. Bokens partier som i många fall behandlas i ett flertal varianter äro efter allt att döma verkligen spelade partier av Philidor mot olika ej namngivna motståndare. De ha sedan analyserats och försetts med kommentarer och dessa senare äro ställvis synnerligen instruktiva och upplysande varför bokens dåtida rykte och berömmelse är väl förklarlig. Den ålderdomligt primitiva notationen gör den dock för en nutida läsare helt onjuttbar. I detta sammanhang förtjänar omnämnas att en senare fransk upplaga med helt modern notation utkom år 1812 i Strasbourg. Philidor utgav själv år 1777 en andra upplaga av sitt arbete. Denna upplaga är s. a. s. mera lyxbetonad och åstadkoms genom subskription. Förteckningen på subskribenterna utgör i sig själv en ingalunda alldeles ointressant lektyr. »Hans allra kristligaste majestäts broder» inleder förteckningen och har tecknat sig för sex exemplar. Senare följer en lång och lysande rad av namn ur engelska och franska högadeln, bl. a. duc de Choiseul, duke of Marlborough, le baron Talleyrand o. s. v.

På sina respektive ställen i den alfabetiska förteckningen återfinner man givetvis också namn som »Mr. de Voltaire» och »Mr. Diderot».

Boken är allt som allt ett märkligt vittnesbörd om det rika kulturutbyte som ägde rum mellan de båda länderna under detta skede i historien.

SCHACKSPELET I SVERIGE

Från äldsta till
nuvarande tid

Minnesskrift

Utgiven av Sveriges Schackförbund
i anledning av dess 25. kongress

Prenumeranter å Tidskrift för Schack erhålla minnesskriften för Kr. 4:—.

Svenska försvaret.

En teoretisk översikt.

Av Folke Ekström.

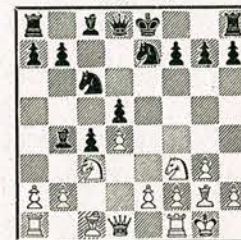
För jämnt tio år sedan gjorde några svenska schackkungdomar sensation genom att mot den fruktade damgambiten tillämpa en helt ny försvarstaktik. Det var våra tre »musketörer» Lundin, Stoltz och Ståhlberg, som vid schackolympiaden i Folkestone överrumplade motståndarna med en av Gösta Stoltz preparerad variant, sedermera benämnd svenska försvaret.

Premiären blev glänsande. Av de tio partier, i vilka försvaret kom till användning, vann svart fem, gjorde fyra remi och förlorade endast ett, och det nederlaget hade inget samband med variantvalet. Under årens lopp har det sedan gjorts olika försök att vederlägga försvaret men utan resultat. Om specialisterna Stoltz och Lundin vid några tillfällen underlåtit att använda varianten, så har det väl närmast skett för att inte från början förstöra nöjet för motståndaren!

Svenska försvaret uppkommer efter dragen

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	c7—c5
4. c4×d5	e6×d5
5. Sg1—f3	Sb8—c6
6. g2—g3	c5—c4
7. Lf1—g2	Lf8—b4
8. 0—0	Sg8—e7

Ställning efter 8.
Sg8—e7.

Med sitt sjätte drag försäkrar sig svart om bondemajoriteten på damflygeln och omintetgör samtidigt manövern d4×c5 jämte frontalan-grepp mot den isolerade dambonden. Fälten b3 och d3 tagas vidare under observation och kunna besättas, om vit flyttar a- och e-bönderna (17. —, Sa5—b3 i variant n:r 9 och 11. —, Lf5—d3 i variant n:r 5!).

Ställning efter 12.
b7×c6.

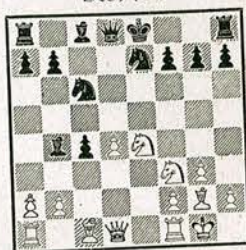
Draget 8. —, Sg8—e7 är från flera synpunkter att föredraga framför det i Tarraschförsvaret brukliga Sg8—f6. Fängslingen med Lg5 undvikes, springarna på c6 och e7 gardera varandra ömsesidigt och om vit med e2—e4 öppnar spelet, kan svart allt efter omständigheterna antingen med Se7—d5 blockera eller med Se7—f5 angripa vits isolerade dambonde. Över huvud taget utmärkes den svarta uppställningen av stor elasticitet och är därför omtyckt av spelare med initiativkraft och fantasi.

Som nyss sagts ha försöken att vederlägga Stoltz' geniala försvar varit resultatlösa. Det har visserligen visat sig, att 10. —, Lc8—g4 i huvudvarianten icke är fullt tillfredsställande, men fortsättningarna 10. —, Lc8—f5 (11. Sf3—e5, Lf5—e6! 12. Se5×c6, b7×c6! — se diagram) och 10. —, 0—0 synas tillförsäkra svart ett fritt figurspel med fullt lika chanser.

För den intresserade läsaren lämnas följande urval av det variant-komplex, som Stoltz' sinnrika system givit upphov till.

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	c7—c5
4. c4×d5	e6×d5
5. Sg1—f3	Sb8—c6
7. Lf1—g2 ¹	Lf8—b4
8. 0—0 ²	Sg8—e7
9. e2—e4 ³	d5×e4 ⁴
10. Sc3×e4	

Ställning efter 10.
Sc3×e4.

A. 10. —, Lc8—g4.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
1. a2—a3! Lb4—a5	Lc1—f4 La5—c7 ⁵	Lf4×c7 Dd8×c7	d4—d5 0—0—0	d5—d6 Dc7—a5	Dd1—c2 ⁶ Se7—g6	Dc2×c4 Lg4×f3 = 7
2. — —	Lc1—e3 0—0	h2—h3 Lg4×f3	Lg2×f3 Se7—f5	Ta1—c1 Sf5×d4	Le3×d4 Dd8×d4	Dd1—e2 Dd4—d3! = 8
3. — —	Dd1—a4 0—0	Da4×c4 Ta8—c8	Lc1—e3 La5—b6	Dc4—b5? ⁹ Se7—f5	Sf3—e5? ¹⁰ Sc6×d4	Le3×d4 Sf5×d4 + 11
4. — —	Se4—c5! b7—b6	Sc5—b7 Dd8—d7	Sb7×a5 Sc6×a5	h2—h3! Lg4×f3	Dd1×f3 Ta8—d8	Lc1—g5 0—0 + 12

B. 10. —, Lc8—f5.

5.	6.	7.
Se4—c3 Lf5—d3	Tf1—e1 0—0	Lc1—e3 Dd8—a5 ¹³
Se4—c5 Lb4×c5	d4×c5 Dd8—a5	Sf3—d4! 0—0—0
Sf3—e5! ¹⁶ Dd8×d4 ¹⁷	Dd1×d4 Sc6×d4	a2—a3 Lf5×e4
		Lg2×e4 Lb4—c5
		Le4×b7 Ta8—b8
		Lc3—d2 Ta8—d8
		Lc1—e3 Td8—d7
		Lb7—a6! Sd4—e2†
		a2—a3 Lb4—c5? ¹⁴
		Tf1—d1 Ta8—d8
		Kg1—g2 Lc5—d4 + 18

C. 10. —, 0—0.

8.	9.
a2—a3 Lb4—a5	Dd1—a4 Lc8—f5 ¹⁹
	Sf3—e5 Dd8×d4
	Se4—c5 b7—b6
	Se5×c6 Dd8—d7
	Tf1—d1? ²⁰ Sc7×c6
	Se4—d6? Dd4—e5
	Lf5—g4! Lg4×d1
	Lc1—f4 Lg4×d1 + 21
	Da4×d7 Lf5×d7
	Lc1—d2 Sa5—b3 = 2

Anmärkningar.

- I ett korrespondensparti Dr Rey—N. Tegelman följde 7. e4, d×e4. 8. Sg5! D×d4? 9. Lf4! med fördel för vit (T. f. S. 1936 parti 4681). Bättre än 8. —, D×d4 är emellertid 8. —, Le7! som spelades av Stoltz mot Rabar, München 1941. Fortsättningen blev 9. Sg×e4, Sf6. 10. d5, S×e4. 11. S×e4, Da5†! med utmärkt spel för svart. Det saknas ännu tillräckligt material för att rätt bedöma värdet av Dr Reys fortsättning. Bl. a. tarvar varianten 7. e4, d×e4. 8. Sg5, Le7. 9. L×c4, Sh6 (eller L×g5. 10. Dh5, g6. 11. D×g5). 10. Sg×e4 närmare undersökning.
- Mycket för passiv var den vita partianläggningen i partiet Pitschak—Grünfeld, Mährisch-Ostran 1933, där det skedde 8. Ld2, Se7. 9. 0—0, 0—0. 10. Te1, Lf5. 11. Sh4, Le6! 12. e3, a6. 13. Lf3, b5. 14. Sg2, Ld6 och svarts fördel är redan påtaglig.
- Tidigare har bl. a. försökts följande fortsättningar:
 9. Se5, 0—0. 10. S×c6, b×c6. 11. e4, Le6. 12. Lg5, f6. 13. Ld2, Tb8. 14. Te1, Lf7 (Grünfeld—Ståhlberg, Folkestone 1933).
 9. Se5, 0—0. 10. S×c6, b×c6. 11. e4, Tb8! 12. Dc2, Le6. 13. Le3, f5! 14. e×d5, S×d5. 15. S×d5, L×d5 (Fine—Lundin, Folkestone 1933).
 9. Se5, 0—0. 10. S×c6, b×c6. 11. e4, Tb8! 12. Dc2, Le6. 13. Le3, Dd7. 14. Tfd1, L×c3! 15. b×c3, d×e4. 16. L×e4, f5. 17. Lg2, Sd5! 18. Dd2, f4! 19. L×d5, L×d5. 20. L×f4, Dg4! (S. Carlsson—G. Stoltz, Colljnturn. 1938).
 9. Lf4, 0—0. 10. Se1 (Roselli—Ståhlberg, Folkestone 1933).
 9. Lf4, 0—0. 10. Tc1, Da5 (bättre är a6 jämte b5). 11. a3! (Sultan Khan—Ståhlberg, Folkestone 1933).
 9. Lg5, f6. 10. Ld2, 0—0. 11. b3, Da5. 12. Tc1, b5. 13. b×c4, b×c4. 14. e4, Le6!
- Då svart emellertid synes få ett bekvämt spel efter såväl 9. Se5 som 9. Lf4 och Lg5 har man allmänt övergått till fortsättningen 9. e4.
- Dåligt är 9. —, Le6 på grund av 10. Sg5, 0—0. 11. Dh5, h6. 12. e×d5, h×g5. 13. d×e6.
- På 12. —, 0—0 skulle följa 13. Sd6.
- I betraktande kommer även 16. Dd2!
- Korrespondensparti Szigeti—Brynhammar. Det följde 18. L×f3, Se5. 19. b4 (De2 eller Db3 besvaras med Sd4!!) S×f3†. 20. Kg2 och svart kunde nu med Df5! 21. b5, Sd4! ha kommit i fördel.
- Parti Stoltz—Niwzowitsch. Vit vann. Se T. f. S. 1934 parti 4456.
- Riktigt är 15. Dd3! och om L×f3, så 16. Sg5! g6. 17. S×f3 med merbonde för vit.
- Bäst hade varit 16. Sc3, men svart behåller även därpå det bättre spelet.

11. Parti N. Bergkvist—Stoltz, T. f. S. 1935, parti 4544.
12. Efter en analys av Allan Nilsson. Se T. f. S. 1935 sid. 140.
13. Ännu starkare är 13. —, Sf5.
14. Parti Winter—Lundin, Fölkestone 1933. 17. —, L×c3. 18. L×c3, Dc5 borde ha spelats. Det följde 18. L×c6! Db6! (ej 18. —, b×c6. 19. Se4, Db6. 20. S×c5, D×c5. 21. Lb4 och vinner). Partiet slutade efter intressanta vändningar med remi (T. f. S. 1933 parti 4493).
15. 18. T×d7, T×d7. 19. Dh5, Da4! med växande initiativ för svart. Parti Foltys—Stoltz, München 1941 (se T. f. S. 1941, parti 5199).
16. Angivet av Dr Krause och säkerligen vits bästa fortsättning.
17. På 11. —, S×e5 skulle följa 12. d×e5, Sc6. 13. Lg5! D×d1. 14. Tf×d1, h6. 15. Lf4. Starkt i betraktande kommer 11. —, Le6! 12. S×c6, b×c6! och svarts sämre bondeställning kompenseras av b-linjen och figurbasen d5. Parti Nielsen—Lundin, München 1941.
18. 18. S×f7! S×c1. 19. S×h8, Sb3. 20. Tad1, g6. 21. Sf7! Parti Nimzowitsch—Stoltz (T. f. S. 1934, parti 4452). Vit vann efter mästerligt spel.
19. Även 12. —, Lg4 kommer i betraktande.
20. 15. Le3! skulle ha ifrågasatt korrektheten av svarts med 13. —, D×d4 inledda manöver. Såsom Lundin angivit hade S×d4 hotande b7—b5 varit bättre.
21. Parti W. Pettersson—Lundin, Östersund 1942.
22. 18. Tael, Sd5! 19. Te5, Lc6. 20. Tfel, Tad8 med lika spel. Parti Ekström—Lundin, Wasaturn. 1942.

Julpristävlingarna.

Det har varit mycket stort deltagarantal i såväl A-, B-, som extratävlingen — om nu detta skall tydas så att uppgifterna voro av det lättare slaget. I A-tävlingen ha vi funnit nio rätt (rekord — förra året ingen rätt!), i B-tävlingen ett stort antal och i extratävlingen ett 30-tal. I A-tävlingen har särskilt n:r 8 vållat manfall på grund av en väl dolf finess. Det skickligt konstruerade »sexdagarsloppet» (n:r 12 i B) har säkerligen berett lösarna stort nöje. Försöket med extratävlingen slog väl ut och kommer att upprepas — på begäran något svårare nästa gång!

Prislistan.

Grupp A. Första pris, kr. 50, Sven Karlsson, Östersund. Andra pris, kr. 25, Harald Nilsson, Hälsingborg. Tredje pris, kr. 15, H. Delang, Stockholm. Fjärde och femte pris, schacklitteratur, Fritz Andersson, Göteborg, och A. Werle, Stockholm.

Grupp B. Första pris, kr. 25, Evert Lindgren, Stockholm. Andra pris, kr. 15, S. Pettersson, Sundsbruk. Tredje pris, kr. 10, K. Johansson, Sundbyberg. Fjärde och femte pris, schacklitteratur, E. Karlsson, Örebro, och O. Lindström, Luleå.

Extratävlingen. Första pris E. Svensson, Uddevalla. Andre pris Allan Hansson, Olovström. Tredje pris S. Pettersson, Göteborg.

Lösningar.

Grupp A.

N:r 1. Vit vinner: 1. Th7†, Kg4. 2. d7, Td2. 3. Th4†, Kg3. 4. Td4, T×d4. 5. Se2†.

N:r 2. (B. och M. Platoff). Vit vinner: 1. g7, Tg2. 2. Sc3†, Kc5. 3. Se4†, Kd5. 4. Sg5, T×g5. 5. Th5.

N:r 3. (H. Rinck). Vit vinner: 1. Ta3†, Kb6. 2. Lc3, c5. 3. Ta1, g3. 4. Le1!

N:r 4. (B. och M. Platoff). Vit vinner: 1. Ld2†, Kc4. 2. Lc3!, b4. 3. Tc6†, Kb5. 4. Tb6†, Kc5. 5. Ld4†.

N:r 5. (C. Dorasil). 1. Tf8, K×g7. 2. g6, K×g6. 3. Tg8†, Kf6! 4. Tg2, f1D. 5. Tf2†! Remi!

N:r 6. Vit vinner genom 1. h6, medan däremot 1. K×a7? leder till remi på följande vackra sätt: 1. —, h3! 2. g×h3, Kf6†. 3. Kb6, Tb7†!! 4. K×b7, Kg7.

N:r 7. (C. Dorasil). Vit vinner: 1. Ke6, d3. 2. L×d3, b1D. 3. L×b1, Kh5. 4. Kf7, Tg5. 5. Lh7!, f5. 6. Kf6, f4. 7. h×g5. h×g5. 8. Kg7, f5. 9. f×g3, f2. 10. Lg6†.

N:r 8. Vit spelar starkast 1. T×c5, D×c5. 2. Lb5! Ett Richterparti.

N:r 9. Vit vinner: 1. Se4, Le7. 2. Sfg5!, f×g5. 3. Sf6!, L×f6. 4. Le4.

N:r 10. Från ett parti Reshevsky—Fine. Det följde 1. Lf8†!, Kg8, och nu förbisåg (tidsnöd?) vit det omedelbara vinstdraget 2. D×d5!! (Partiet slutade remi efter 2. Ld6†?) Lagg märke till följande fina poäng: Efter 1. Lf8†, Kh8 förlorar 2. D×d5 på grund av 2. —, D×d5. 3. Lh6†, Tf8!! Däremot vinner 2. Lh6†, Sg8. 3. D×d5!, S×h6. 4. De5†, Tg6. 5. Tc1—c7, och vit undkommer svarts schackar och vinner.

N:r 11. Vit vinner: 1. T×e4, L×e4. 2. Df2, D×b3†. 3. Kc1, Da3†. 4. Kd1, D×a7. 5. Le5†, Kg8. 6. S×g4. Följande variant leder tyvärr endast till remi: 1. T×e4, L×e4. 2. D×e4, D×e4. 3. S×g4, D×e7. 4. Sh6, a×b3. 5. Le5†, D×e5. 6. Sf7†, Kg7. 7. S×e5, b×c2†. 8. K×c2, h5!

N:r 12. Den berömde mästaren Rubinstein spelade mot Lasker (St. Petersburg 1909) 1. Tc1!, T×e3. 2. T×c6†, b×c6. 3. Dc1! och vann.

Grupp B.

N:r 1. Denna enkla uppgift härrör från dr E. Lasker. Egendomligt nog utföres lösningen onödigt omständigt: 1. Ld4, Lg3. 2. La7, Lf4. 3. Lb8, Le3. 4. Lc7, La7. 5. Lb6. Enklare är naturligtvis Ld4—b6—c7.

N:r 2. Matt i fyra drag: 1. T×h3†, g×h3. 2. Kf3, g4†. 3. Kf4, g3. 4. h×g3†.

N:r 3. 1. Te6: Om L×e6 så h7 och vinner. 1. —, Lc2. 2. Kf6, Kg8 räcker till remi.

N:r 4. 1. f6, g×f6. 2. c3†, L×c3. 3. Kb5 och vinner.

N:r 5. Matt i tre drag: 1. T×d5†, c×d5. 2. Sd3†, e×d3. 3. f4†.

N:r 6. (H. Rinck) 1. Lf5!, g×f5. 2. Ke3, b1D. 3. Td1†. Patt.

N:r 7. Vit bör väl spela h×g7† jämte S×a3 men kan knappast undgå att förlora. Vinstförsöket 1. h7 strandar på 1. —, T×c4†. 2. Kg5, Th4!! 3. K×h4, g5† o. s. v.

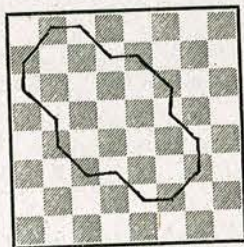
N:r 8. Andersen spelade 1. Lg5, D×g5. 2. Df5†! Naturligtvis är även 1. T×d8†, K×d8. 2. Lg5† en snabb vinstfortsättning

N:r 9. Svart drar och vinner: 1. —, D×f6! 2. Dc1, Db2! 3. Dg1, D×f2! 4. D×f2, Te1†! 5. Lf1, T×f1†!

N:r 10. Vit vinner snabbast genom 1. Sf6!

N:r 11. Vit bör spela 1. D×g6†!, h×g6. 2. Sg5.

N:r 12. Perpetuum mobile eller »sex-dagarsloppet»! Herr K. Johansson, Sundbyberg, har insänt vidstående illustration som lösning och skriver: »Den egendomliga springarjakten på svarts kung, där denne beskriver en symmetrisk figur på sin vandring runt brädet, har ett litet skönhetsfel — kungen kan ju på 1. Sg4† gå till g6.»

Extra julpristävlingen.

1. Spielmann—Flamberg (Mannheim 1914). 1. Sc3×d5!, c×d5. 2. Td1×d5, De5—e6. 3. Lf1—c4, De6—e4. 4. Le3×c5. Svart uppgav.
2. Rubinstein—Hromadka (Märisch-Ostrau 1923). (Td8 i st. f. L.) 1. Db6!, Td7. (På a×b följer a×b†, La7, T×a7, Kb8, Tf×b7†, Kc8, La6 jämte matt). 2. Lg1—c5!!, Td7×f7. (På Dc7 slår vit två gånger på c7 och vinner Tg8). 3. L×d6, Tf2†. 4. D×f2, S×f2. 5. Lc5 och svart uppgav.
3. Sämisch—Grünfeldt (Karlsbad 1929). 1. T×f5!, S×f5. 2. Sg6†, Kg8. 3. Te7! Uppgivet.
4. Euwe—Aljechin (Zürich 1934) 1. Se5—f7!, Dd8—e8. (Om 1. —, K×f7, så 2. Dh5†, Ke7. 3. T×e6†, K×e6. 4. Te1† o. s. v.) Det följde 2. T×e6, D×e6. 3. Sd8, De4. 4. S×c6. Vit vann.
5. Reti—Bogoljubow (New-York 1924) 1 Le8! Uppgivet.
6. Lasker—Capablanca (Petrograd 1914) 1. e4—e5!, d×e5. (På

f×e5 följer även Se4). 2. Sc3—e4 och den svarta ställningen faller sönder.

7. Anderssen—Kieseritzky (»Det odödliga», spelat i London 1851) 1.S×g7†, Kd8. 2. Df6†, S×f6. 3. Le7 matt.
8. Morphy—Hertig Karl von Braunschweig och Greve Isouard (Paris 1858) 1. L×d7†, S×d7. 2. Db8†, S×b8. 3. Td8 matt.
9. Torre—Lasker (Moskva 1925) 1. Lf6!, D×h5. 2. T×g7†, Kh8. 3. T×f7†, Kg8. 4. Tg7†, Kh8. 5. T×b7†, Kg8. —. Tg7†, Kh8. 7. Tg5† och vit vann.
10. Fridlitzius—Aljechin (Stockholm 1912) 1. Sf6†, g×f6. (1. —, D×f6. 2. e×f6, L×f4†. 3. D×f4, S×f4. 4. T×d4 och vit vinner). 2. e×f6, L×f4†. (2. —, De6. 3. Te5). 3. D×f4, D×e1. 4. S×g6. Vit gjorde matt efter ett fåtal drag.
11. Grünfeld—Aljechin. (Karlsbad 1923) 1. —, T×d4. 2. f×e4, Sf4! 3. e×f4, Dc4! (2. —, L×d4†, 3. Kf1, Sf4 och vit kan inte undvika damförlust eller matt).
12. Spielmann—Stoltz. 1. —, Lc5. Det följde 2. Lf5 (På 2. D×b7† följer 2. —, Te7. 3. D×a8, L×f2†. 4. K×f2, Sg4†. 5. Kg1, f2† matt). 2. —, L×f5. 3. D×b7†, Kg6. 4. D×a8, Te2. 5. h4, L×f2†. 6. Kf1, Ld3. 7. h5†, Kg5 och vit blir matt.

Sagt om extratävlingen.

Paul Lindblom, Lund: — Onekligen en trevlig pristävlan för en partigenomspelarentusiast (långt ord!)

Helmer Olsson, Borås: — Det har varit riktigt roligt att i minnet och (delvis) i litteraturen återvända till dessa gamla partier.

Nils Vult von Steijern, Stockholm: — En utomordentligt trevlig form av tävling, som jag hoppas blir permanent i julnumren. Det skadar minsann inte med litet allmänbildningstävlan även för en schackspelare i dessa frågesportens tider.

Om A-tävlingen.

S. Elgstrand, Stockholm: — Jag vill framhålla att julpristävlingen var den lättaste i mannaminne men gav mig en angenäm förströelse. (Hi, hi! Elva rätt!)

Nils Knapp, Göteborg: — De alltid välfunna uppgifterna äro en fröjd för varje sann schackvän.

Harry Kroon, Falun: — Uttalar mitt tack och min stora tillfredsställelse för tävlingen i sin helhet. Svårighetsgraden räcker fuller väl, vilket enklast bevisas med att betänketiden knappast räcker till.

SPRID TIDSKRIFTEN!

5297. Damgambit.

Spelat i turn. i Prag, december 1942.

Aljechin

1. d2—d4
2. c2—c4
3. Sg1—f3
4. g2—g3
5. Dd1—a4†
6. Lf1—g2
7. Da4×c4
8. Dc4—c6
9. 0—0
10. Dc6—c2
11. a2—a4!

Världsmästaren, som måste vinna partiet för att komma lika med sin unge motståndare, offerar med textdraget en bonde i angreppets intresse.

11. — —
12. Lg2×f3
13. a4×b5
14. Tf1—d1
15. Sb1—d2
16. Sd2—b3

Så gott som tvunget på 16. —, Le7 spelar vit nämligen starkt 17. e3.

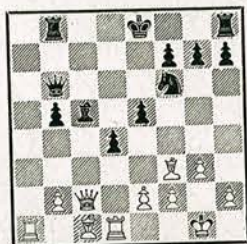
17. Sb3×c5

Eller 17. —, D×c5. 18. Lc6†, Kd8. 19. D×c5, L×c5. 20. L×b5.

Junge.

- d7—d5
- e7—e6
- Sg8—f6
- d5×c4
- Sb8—d7
- a7—a6
- b7—b5
- Ta8—b8
- Lc8—b7

Ställning efter 17. —, Lf8×c5.

18. Ta1—a6!

Detta överraskande drag ställer svart inför svåra problem.

18. — —
19. Dc2×c5
20. Lf3—c6†
21. Lc6×d7†
22. Dc5—a7†

22. —, Kd6 ser farligare ut men hade likväl räddat spelet. Vit måste därpå enligt Aljechin nöja sig med evig schack med fortsättningen 23. Lf4, e×f4. 24. T×d4†, Kc6. 25. Td1 o. s. v. Efter textdraget slår vits angrepp igenom.

23. Lc1—d2
24. e2—e4!
25. Td1—a1!

På 25. —, Tb6 följer 26. La5, Tb—b8. 28. Ld8! — synnerligen vacker mattföring. (27. —, Kd6. 28. Ta6†, Tc6. 29. De7†).

26. Ta1—a6†
27. Ta6—a5†
28. Da7—c5†
29. Ta5—a7†

5298. Damgambit.

Spelat i turn. i Prag, december 1942.

Junge.

1. d2—d4
2. c2—c4
3. Sb1—c3
4. e2—e3
5. Lf1—d3
6. Sg1—f3

Kottnauer.

- d7—d5
- e7—e6
- c7—c6
- Sb8—d7
- Sg8—f6
- Lf8—e7

Det bästa är här som bekant 6. —, d×c4 jämte b7—b5—b4. Textfortsättningen ger vit tillfälle till idealisk utveckling.

7. 0—0
8. b2—b3
9. Lc1—b2
10. Dd1—e2
11. Ta1—d1
12. Sf3—e5
13. f2—f4

Ett avgörande fel. Nödvändigt var 13. —, a7—a6.

14. Sc3—b5

15. Se5×d7
16. d4×c5

Nu följer det välkända dubbel-offret.

Ställning efter 16. —, Se4×c5.

17. Ld3×h7†
18. De2—h5†
19. Lb2×g7

Eller 19. —, K×g7. 20. Dg4† och Tf3.

20. Lg7—e5 och vit vann.

5299. Spanskt parti.

Spelat den 25/1 vid lagmatcherna i Stockholm.

S. Lundholm,

Wasa.

1. e2—e4
2. Sg1—f3
3. Lf1—b5
4. Lb5—a4
5. 0—0
6. Tf1—e1
7. La4—b3
8. c2—c3
9. Lb3—c2
10. d2—d4
11. Sb1—d2
12. d4—d5
13. Sd2—f1
14. Sf1—e3

S. Kjellander,

Schack 27.

- e7—e5
- Sb8—c6
- a7—a6
- Sg8—f6
- Lf8—e7
- b7—b5
- d7—d6
- Sc6—a5
- c7—c5
- Dd8—c7
- Lc8—g4
- 0—0
- Sf6—e8
- Lg4—d7

15. h2—h3

Spelöppningen har inte bjudit något nytt. Även vits följande uppmarsch sker rutinmässigt enligt ett gammalt och välkänt tema.

16. g2—g4
17. Kg1—h2
18. Tel—g1
19. Se3—g2

Från och med nu måste emellertid varje drag beräknas med stor omsorg. På schablonutveckling som 19. De2 och Ld2 kan svart lätt komma i fördel efter Taf8 och f7—f5. Det förra draget kan nu besvaras med 20. Lh6.

19. — — f7—f5
I liknande ställningar spelas ibland f7—f6 jämte Sa5—b7—d8—f7; tålmodsprövande både för svart och vit — partier om hundra drag och mera är härvidlag ingen ovanlighet.
20. g4×f5 g6×f5
21. Lc1—g5 Dc7—d8
22. Sg2—h4 f5—f4
23. Tg1—g2 Sa5—b7
Eller 23. —, Le8. 25. Dh1 (!), Lh5. 25. Tag1 med fördel för vit.
24. Dd1—e2 Le7×g5
25. Sf3×g5 Dd8—f6
26. Tal—g1 Ta8—f8
27. Sh4—f5!

Ett överraskande starkt bondeoffer — svart kommer i egendomlig tvångsställning:

27. — — Sg7×f5
28. e4×f5 Ld7×f5
29. Lc2×f5 Df6×f5

Man skulle knappast kunna tro, att vit nu kan forcera vinst i några drag — t. o. m. med damoffer!

30. De2—h5
Hotar Sf7†.
30. — — Sb7—d8
31. f2—f3! Tg8—g7

Svart förlorar därför att han måste dra! Han kan förbruka sina bonde- drag, men samma spel upp- kommer.

32. Dh5—h6 Df5—f6
33. Dh6—h5 Df6—g6
34. Dh5—h4 Tf8—g8
35. Tg2—g4 Dg6—f5
Eller 35. —, Sf7. 36. S×f7†, D×f7. 37. T×g7, T×g7. 38. Dd8† o. s. v.

Eller 35. —, Df6. 36. Sf7†

Ställning efter 35. —, Dg6—f5.

36. Sg5×h7! Df5—c2†
37. Kgl—h1 Tg7×g4
38. Sh7—f6† Uppgivet.

Ett mycket fint parti. Slutet verkar som en komponerad studie — vit drar och vinner i tio drag!

5300. Spanskt parti.

Spelat i Upsala Allm. Schacksällskaps höstturnering 1942.

H. Pettersson.	S. Hjorth.
1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Lf1—b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Sg8—f6
5. 0—0	Lf8—e7
6. Tf1—e1	b7—b5
7. La4—b3	d7—d6
8. c2—c3	0—0
9. d2—d4	Lc8—g4
10. d4—d5	Sc6—a5
11. Lb3—c2	c7—c6

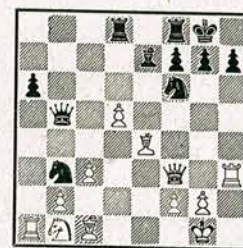
12. h2—h3
Partiet är hittills identiskt med partiet Yates — Rubinstein, Hastings 1922. I stället för Ld7, som Hjorth spelade, följde L×f3.
12. — — Lg4—d7

Vit har svårigheter att utveckla damflygeln utan bondeförlust.

13. Sf3×e5
Efter d×e5 och d5—d6 äro vits utvecklingsbesvär övervunna.
13. — — Ld7×h3

14. Te1—e3 d6×e5
15. Te3×h3 Dd8—d7
Bonden på d5 kan icke erövrast på grund av hotet mot den svarta kungsflygeln.
16. Dd1—f3 Ta8—d8
17. a2—a4 c6×d5
18. a4×b5 Dd7×b5
19. e4×d5 e5—e4
Svart vill gärna spela Sb3.
20. Lc2×e4 Sa5—b3

Ställning efter 20. —, Sa5—b3.

Att byta på e4 går icke till följd av D×e4 med förlust av Le7.

21. Sb1—a3 Le7×a3
22. Le4×h7† Sf6×h7
23. Df3—h5 f7—f6
24. Dh5×h7† Kg8—f7
25. Lc1—h6 Tf8—g8
26. Ta1×a3

Vit har nu återvunnit de offerade pjäserna.

26. — — Td8×d5
27. c3—c4 Td5—d1†
28. Kg1—h2 Db5—b8†
29. Th3—g3 Sb3—d2
Kan icke slås på grund av Th8.
30. Lh6×g7
Bäst vore Dg6† och omedelbart avgörande. Efter Sf1† 31. Kh3, Dc8†. 32. Tg4, D×g4, K×g4, T×g7† har svart remimöjligheter med pjäs för tre bönder.

30. — — Sd2—f1†
31. Kh2—h3 Sf1×g3
32. Lg7—h6† Kf7—e6
33. Ta3×a6† Ke6—e5
34. Dh7—e7† Ke5—d4
35. De7—e3† Kd4×c4
36. Ta6—c6† Kc4—d5
37. De3—e6† Kd5—d4
38. Tc6—c4† Kd4—d3
39. Tc4—c3† Kd3—d4
40. Lh6—e3† matt.

Matt kunde ha skett ett drag tidigare genom 38. Le3†, Kd3 och Dc4.

Ett rafflande parti, fullt av liv och företagsamhet.

(U. N. T.)

5301. Sicilianskt parti.

Spelat i årets Skåneserie.

Gunnar Sjögren,	Harald Nilsson,
Malmö.	Hälsingborg.
1. e2—e4	c7—c5
2. Sg1—f3	e7—e6
3. d2—d4	c5×d4
4. Sf3×d4	Sg8—f6
5. Sb1—c3	Lf8—b4
6. Lf1—d3	Sb8—c6
7. Sd4×c6	d7×c6
8. 0—0	
- Vit kan här med ett bondeoffer skaffa sig ett chansrikt angreppsspel: 8. e5, Sd7. 9. Dg4, Da5. 10. 0—0, L×c3. 11. b×c3, D×e5. 12. La3, c5. 13. Tab1, 0—0. 14. Tf1, Dc7. 15. Te3, Partiet Yates—Atkins, London 1922. Angreppet uppväger bondeoffret.
8. — — e6—e5
9. Sc3—e2 Dd8—e7
10. Se2—g3 Sf6—g4
Ett språng i det ovissa.
11. h2—h3 h7—h5

12. Dd1—e2
Varför inte genast ta den totton?
12. h×g4, h×g4. 13. c3, Lc5. 14. Tel, Dh4. 15. Le3!
12. — — Lb4—c5
13. Sg3—f5
Om däremot nu 13. —, h×g4 så h×g4. 14. Le3, Dh4. 15. f4, e×f4 och svart vinner.
13. — — Lc8×f5
14. e4×f5 De7—h4
15. Lc1—d2 Dh4—g3
16. h3×g4 h5×g4
17. Ld2—f4 Dg3×f4
18. g2—g3 Df4×g3†
Vit var schackblind på slutet, men det fanns inget försvar sedan han försummat sin chans.

5302. Sicilianskt parti.

Spelat i telefonmatchen den 7 februari 1942.

K. Sköld,
Stockholm.	Ernst Lundin,
Göteborg.
1. e2—e4	c7—c5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. d2—d4	c5×d4
4. Sf3×d4	e7—e6
5. Sb1—c3	a7—a6
6. Sd4×c6	b7×c6
7. Lf1—d3	Dd8—c7
8. 0—0	d7—d5
9. e4×d5	c6×d5
Bättre är 9. —, e×d5.	
10. Dd1—e2	Lf8—e7
11. Lc1—e3	Sg8—f6
12. Le3—d4	0—0
13. Ta1—e1	Ta8—b8?

Ett förbiseende, som skulle ha kostat kvalitet och därmed partiet. Vit kan nu nämligen fortsätta på följande sätt: 14. Ld4—e5, Le7—d6. 15. Le5×f6, g7×f6. 16. Ld3×h7†!, Kg8×h7. 17. De2—h5†, Kh7—g7. 18. Dh5—g4, Kg7—h7. 19. Tel—e3!, och matt eller damförlust är oundvikligt (—, Ld6—h2†. 20. Kg1—h1, Dc7—f4. 21. Te3—h3†; eller 20.—, Lh2—f4. 21. Te3—h3†, Lf4—h6. 22. Dg4—h4 o. s. v.).
14. De2—f3

Att vit underlät den nämnda fortsättningen förklaras av att han trodde sig därmed endast kunna ernå remi. Han upptäckte ej den

dock ganska närliggande vinstmanövern 19. Tel—e3, se ovan.

14. — — Tb8—b4
15. Ld4—e5 Dc7—b7
16. Df3—h3 g7—g6
17. a2—a3?

En omsorgsfullt planerad förlustkombination! Riktigt vore 17. b3.

17. — — Tb4×b2
18. Tel—e3! d5—d4!

En enkel och effektiv parad. Om 19. Le5×d4 så naturligtvis e6—e5.

19. Ld3—e4 Db7—a7
20. Te3—f3 d4×c3
21. Tf3×f6 Tb2—b5!

Vits angrepp är slut. På 22. L×c3 följer nu e6—e5 och L×f6.

22. Tf6×f7
Förtvivlan. Det nätta svaret har emellertid vit förbisett.

22. — — Tf8×f7
23. Ld3×g6 Da7×f2†!

Uppgivet.

Slutställning.

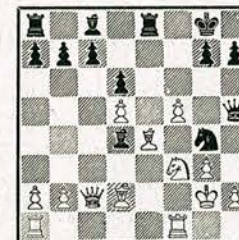
5303. Holländskt parti.

Spelat i telefonmatchen.

A. Bergqvist,
Stockholm. | R. Andersson,
Göteborg. |
|------------------------------------|-----------------------------------|

1. d4, e6. 2. c4, f5. 3. Sf3, Sf6.
4. g3, Le7. 5. Lg2, 0—0. 6. 0—0,
d6. 7. Sc3, De8. 8. Dc2, Sbd7.
9. d5, e×d5. 10. Sd4, Se5. 11.
S×d5, S×d5. 12. c×d5, Ld8.
13. f4 (förhastat, nu får svart ini-
tiativet), Sg4. 14. e4, f×e4. 15.
L×e4, Dh5. 16. f5, Lf6. 17. Sf3,
Te8. 18. Ld2, Ld4†! 19. Kg2,
L×f5! 20. Tae1, Se3†! 21. L×e3,
L×e4. 22. Dd2, L×e3. 23. T×e3,
L×d5. 24. Kg1, T×e3. 25. D×e3,
Te8. Uppgivet.

Ställning efter 19. Kg1—g2.

Starkt och energiskt spelat av svart.

5304. Dambondespel.

Spelat i telefonmatchen den 7 februari 1942.

A. Werle,
Stockholm. | E. Ahman,
Göteborg. |
|--------------------------------|-------------------------------|

1. d4, d5. 2. Sf3, Sf6. 3. e3, e6.
4. Ld3, Sbd7. 5. 0—0, c5. 6. c3,
Le7. 7. Sbd2, 0—0. 8. Se5, S×e5.
9. d×e5, Sd7. 10. f4, f5. 11. b3,
Da5. 12. Lb2, b5. 13. a4, c4. 14.
a×b5, D×b5. 15. Lc2, Db6. 16.
Tf3, Lc5. 17. De2, c×b3. 18.
S×b3, a5. 19. S×c5, S×c5. 20.
La3, La6. 21. Dd1, Tfc8. 22. Th3,
g6. 23. g4, Se4. 24. g×f5, S×c3.
(Eller 24. —, g×f5. 25. L×e4,
d×e4. 26. Tg3†, Kh8. 27. Le7!)
25. Dg4, Se2†. 26. Kh1, T×c2.
27. T×h7!, K×h7. 28. D×g6†,
Kh8. 29. Le7, Dd8. 30. L×d8,
T×d8. 31. Df6†, Kh7. 32. Dh4†,
Kg7. 33. f6†. Uppgivet.

Ställning efter 26. —, Tc8×c2.

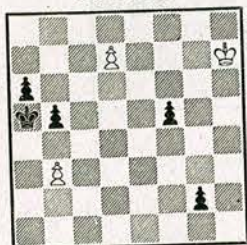
Man har intryck av, att svart försent upptäckte faran på kungsflygeln. Ett häftigt angrepp var f. ö. vits enda chans, ty positionellt sett stod han dåligt. Ett livligt och intressant parti.

Problem

Bidrag och lösningar sändas till GUNNAR ANDERSSON, Katarina
Bangata 15, 1 tr., Stockholm.

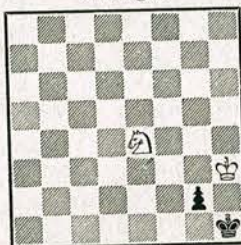
8599—8610 original för T. f. S.

8599. G. Reinhard,
Älmhult.

Vit eller svart börjar
och hjälper motparten
göra matt i 2 drag.

8600. J. Knöppel,
Lidingö.

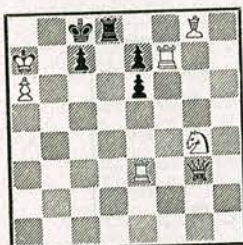
Hjälp-matt i 2 drag.
(Vit vid draget).

8601. G. Larsson,
Stockholm.

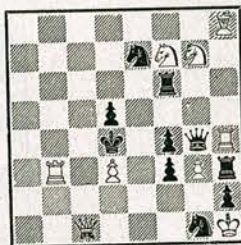
Matt i 4 drag.

8602. G. Theland,
Stockholm.

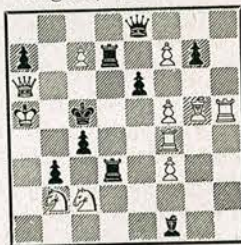
Matt i 3 drag.

8603. A. Werle,
Stockholm.
Version av 8566.

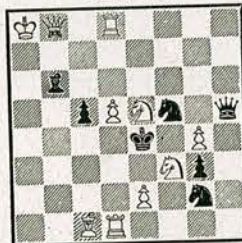
Matt i 2 drag.

8604. J. Szöghy,
och S. Pituk,
Ungern, Slovakien.

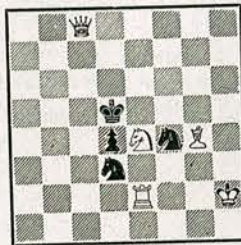
Matt i 2 drag.

8605. Leo Valve,
Finland.

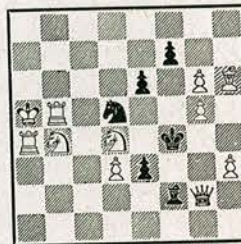
Matt i 2 drag.

8606. Leo Valve,
Finland.

Matt i 2 drag.

8607. P.-E. Back,
Kristdala.

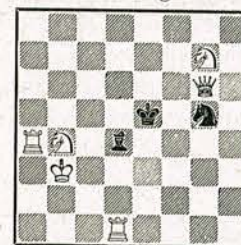
Matt i 2 drag.

8608. S. Ekström,
Stockholm.

Matt i 2 drag.

8609. L. H. Persson,
Malung.

Matt i 2 drag.

8610. G. Källgren,
Riddarhyttan.

Matt i 2 drag.

Lösningarna till månadens 12 original insändas före 1 april.

Brevsvar. K. Arnstam: Kh1/Ke5 olösl. efter 1. —, K×d6. 2. —, e5! — G. Reinhard: Poängen deb. i okt. 523 i aug., 25 (23+2) i okt. Tack för problemen. — W. Hoffman: 1. Sf2 strandar på 1. —, a×b3. — Ev. Johansson: Kan ej användas. — P.-E. Back — Kc8/Kf6 har dubbelspel efter 1. —, d4.

Lösningar 8566—8574.

8566 (Hultberg), se förf:s korr. i jan.-häftet och tag del av det-samma!

8567 (Larsson): 1. f6, e2. 2. Sc2†. 1. —, e×f (g×f). 2. Dd6† (Kf5). Ej i Larssons vanliga klass, men var. 1. —, e2 försonar något med sin fläkt av nu bedarrade Böhmiska vindar! (AW). En utmärkt liten trea, som man löser med förtjusning (FMN). Vacker! (BH).

8568 (Werle): 1. Ld1 hot 2. Se6 o. s. v. Hr Hoffman meddelar följande för c:a 25 år sedan publicerade uppgift av K. A. L. Kubbel: Kg5, Ta1 La3, Bb6, c3, d7, e6, g4. — Kd8, Th1, Bf2, g2, h2. 3†. 1. Tf1 hot 2. Kf6. 1. —, g1L. 2. Td1. Nu var både vi och förf. på det klara med att idén var gammal och känd, men vi tyckte att uppgiftens många förförelser skulle försvara dess plats.

8569 (Källgren): 1. Sc2. Man väntade sig en D-matt på d3, varför man ej genast försökte med S till c2. En förträfflig tvåa (FMN).

8570 (Rehn): 1. Sc4. Fyra Moskva-interferenser. Rekord? (AW). Nej, det har framställts tidigare, red. Moskvatemat i 4 goda var. med mf-betoning (SC).

8571 (Larsson): 1. Dg4. En stort anlagd mf-uppgift, som hr Larsson har all heder av (AW). Tema E framställt som f. f. En riktigt bra sak (SC).

8572 (Ekström): 1. Sg5. Fleck-svart pickaninny. Red. har nog rätt i sitt antagande, att det är dess premiär (AW). Strålände! Hotar att bli klassisk! (SC). Utomordentlig temakombination (KA).

8573 (Ekestubbe): 1. Sb4. Inledningen listigt dold, och f. ö. trevliga vändningar gör detta till ett mycket bra problem (AW). En mycket skickligt komponerad tvåa (FMN). Den temaintresserade bör jämföra med nr 81 i »Ceder-boken» (SC).

8574 (Andersson): 1. Dh3. En verklig intressant dragpliktsidé (AW). Ovanligt tilltalande symmetri (SC). Intressant dragpliktare med modernt innehåll (KA).

Korrektur. N:r 8592 (Sjögren) i jan.-numret skall ha en svart S på d4.

N:r 8543 (Hultberg) korrigerar förf. genom att tillsätta Svart Bf7. Samtidigt påpekar han, att problemet framställer femfaldigt eko. Den femte ekovar. framkommer efter 1. —, T×h6. 2. T×c5, Th8†. 3. K×h8. 5. Ta5†.

N:r 8555 (Hultberg), version av n:r 8526, korrigeras genom tillsättande av vit Bd2.

N:r 8577 i dec.-numret (Jönson-tematurn.) saknar en vit Bh2.

N:r 8597 (K. A. Andersson) i jan.-häftet har flera föregångare. Den mest komprometterande torde vara följande: Kc5, Dd5, Th6. — Kf4. 3†. 1. Dg2. (J. Hane, före 1902), påpekar Hultberg.

Sedan någon tid tillbaka håller hr Hultberg på att lägga upp en specialsamling av direktmattar med vita materialet K+D+T (mot likgiltigt svart material) och är han därför tacksam om svenska problemister ville tillsända honom ev. problem med detta material. Det gäller framför allt uppgifter som publicerats i tidningsspalter samt i utländska tidskrifter och spalter. Hans adress är Markvardsg. 5, 2 tr., Stockholm.

Turneringar. »Raketa» utlyser int. årsturn. för 1943 för 2-dragare med 10 och 5 Pengö i priser och J. Szöghy som domare, samt för ortodoxa hjälpmattproblem. Adress: »Raketa», Sakkrovat, Budapest, V. Pannonia u. 4, Ungern.

»Radio Ujsag» årsturn. 1943 för 2-dragare. Priser: 10 och 5 Pengö. Adress: J. Szöghy, Matyasföld, XII. u. 4, Ungern. Domare: Szöghy.

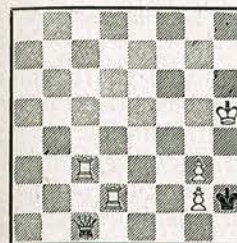
Problemspaltens problempristävlan besannade ordspråket »Ingen-ting ont utan . . .». Felet, som avsågs, var att svart i 6:e draget inte skulle behöva spela 6. —, Ta1×a4 utan 6. —, Lc7—a5. Vi har nämligen trott — liksom stora flertalet — att ett drag som Lc7—a5 skulle vara längre än Ta1—a4, d. v. s. vi har räknat draget från rutans hörn-vinkel. Detta lär nu vara fel. Måttbandet skall placeras på rutans mitt. Och gör vi det, blir Ta1—a4 längre än Lc7—a5. Problemet är alltså fullt korrekt, enligt sakkunniga. Några fastställda regler för eller emot har vi dock inte sett. Ett bevis för att inte bara vi »svävat i okunnighet» är, att förf. till uppgiften, då vi meddelade honom »felet», svarade: »Jag skall vid tillfälle försöka korrigera uppgiften». Vid bedömningen av de inkomna lösningarna ha vi valt bland dem, som haft samma tankegång som vi, och den utlovade boken får hr L. Larsson, Västeråsens sanat., Borås.

Problem som Du måste känna till.

(Redigering: Stockholms Problemschackklubb).

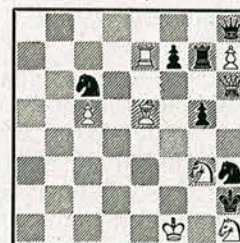
(På begäran förses hädanefter problemen med arabiska i stället för tidigare romerska siffror).

37. **Ado Kraemer.**
(Bochumer Anz.,
6/1 26).

Matt i 2 drag.

38. **Ado Kraemer.**
(Denken und Raten
1928).

Matt i 3 drag.

39. **Ado Kraemer.**
(Wiener Schzg, X,
1930).

Matt i 4 drag.

Ado Kraemer tillhör de författare, vilkas problem aldrig lämnar lösaren likgiltig. Hans iderikedom och kraftfulla framställningskonst *måste* helt enkelt tjusa. Vi ha här utvalt trenne problem av honom, som samtliga illustrera *vit baning*.

37. 1. Tc8 Klassisk skön i all sitt enkla raffinemang.

38. »Peka på den pjäs som skall göra matt i huvudspelet . . .» etc., ja, det är kanske inte så många som tveklöst sätter fingret på Bh7! Men det är han! Lösningen är 1. La1 (med hotet 2. Te2 matt), De8. 2. h8D (hot 3. D×h3 matt), Th7. 3. Db2 matt! (Bispel 1. —, S×e7. 2. Ld4).

39. Här visas en baning som icke tillhör de vanliga, den nämligen att den starkare pjäsen av någon anledning banar för den svagare. I detta fall D för T. Lösning 1. De8!, S —. 2. Te7†, Sg2. 3. Te4, S. —. 4. T×S matt.

Om Sven Ceders bok Mattförelseproblem

skriver L. H. P. i Å. U.:

»Det är ingen vanlig problemsamling man fått i sin hand. Förf. anför att boken är ett försök till analys och indelning av detta populära problemgebit, som mattförelsen erbjuder. Och man tycker, att han lyckas riktigt bra därmed. Man får i boken stifta bekantskap med en intressant nyhet: schackspelets fyra element: giv-, tag-, plus- och minuselementen, vilka utgöra grunden för förf:s analys. Boken illustreras bl. a. av en mängd originalproblem av förf. Man får alltså helt

nya, färsk problem till studium. Det är goda och belysande uppgifter. Ceder har komponerat flera mästerverk inom gebitet, så han vet vad som lämpar sig.

Ceders avhandling kan varmt rekommenderas. Den har en stor mission att fylla. Problemister och lösare torde ha åtskilligt att hämta ur den välredigerade skriften, som varje schackvän bör äga.

»Förf. leder oss så bra i mf-problemens kurragömmalek, att alla ha nöje och lärdom därav. Det råder i många kretsar en stor begrepps-förvirring över vad som är och vad som inte är mattförförelse. Ceders bok sätter reda i saken och anbefalles på det varmaste åt alla problem-vänner utan undantag». *G. Laitinen.*

»Man häpnar över förf:s otroliga analytiska förmåga, ehuru han på några punkter gör invändningar. Den svenska problemlitteraturen är så fattig, att detta bidrag måste skattas högt». *H. Hultberg.*

Boken kan rekvireras direkt hos förf., Sven Ceder, Ingvarsgatan 16, Uppsala. Priset är endast 4:25. — I detta sammanhang vilja vi upplysa de svenska schackvännerna om, att all sådan utländsk schacklitteratur (från kontinenten och Finland), som genom nu rådande förhållanden icke finnes eller kan anskaffas i Sverige, kan rekvireras och erhållas genom hänvändelse till hr A. Hinds, Mannerheimsvägen 72 B 54, Helsingfors, Finland.

Livligt på korrespondensspelsfronten.

Just nu spelas det mera schack per korrespondens än någonsin. Sveriges Korrespondensschackförbund, som den 20 februari kunde se tillbaka på en femårig verksamhet, har bl. a. anordnat den stora korrespondensmatchen mot Göteborg. Femtio spelare å vardera sidan mötas i två partier — sammanlagt pågår alltså 100 matchpartier! Åtta priser äro uppsatta för bästa partier — fyra till varje lag.

Korrespondensschackförbundet har vidare utlyst tematurneringar. En Kungsgambitturnering har påbörjats, och en turnering med Sicilianskt parti startar så snart ytterligare en anmälan inkommit. Till en turnering med Aljechins spelöppning saknas ännu tre anmälningar. Fyra anmälningar till ytterligare en Kungsgambitturnering emottages. Tävlingsledaren meddelar vidare, att till de ordinarie tävlingarna mottages tre anmälningar till kl. I, och tre till kl. II för omedelbar start.

Tävlingsledarens adress är: Nils Tegelman, Per Lindeströms Väg 110, Hammarbyhöjden. Förfrågningar i korrespondensärenden ställas till: Sveriges Korrespondensschackförbunds sekretariat, Drottninggatan 29 C, Stockholm.

Schacknytt

Uppflyttningsstrid Kristallen—Västermalm.

SASS rycker fram, Mälarna på reträtt.

Som vi redan meddelade i januarinumret tog Wasa hem segern i Stockholms schackförbunds lagtävlingar, div. I. Schack-27 hade den teoretiska chansen att vinna serien genom seger över Wasa i sista rondan med 7—3. Wasa vann i stället med 8—2, och Södra passade på och belade andra plats.

I div. II kom Kristallen och Västermalm på samma poäng och kvot. Kristallen har inlagt protest mot att Västermalm erhöi en halv poäng mot Ome på av bägge spelare streckade protokoll. Ett urgammalt tema rider man här på, vilket lämnats åt sitt värde vid stormästarturneringar och som man säkert aldrig kan komma inpå livet, då skrivkonsten står på olika nivåer! Särspel om uppflyttningen till div. I äger rum inom kort.

Tidigare corp-segrarna, Mälarna, fick, sparken från div. II av icke allt för ramstarka Eriksdal. Men med några spelare i mil-tjänst och inga spelare i reserv blir det problematiskt även för en som Werle.

Slutställningen i serietävlingarna:

Division I A.							Division I B.						
	sp.	v.	o.	f.	pp.	mp.		sp.	v.	o.	f.	pp.	mp.
Wasa	5	5	0	0	36½	5	Södra	4	4	0	0	23½	4
Södra	5	4	0	1	27½	4	Schack-27 ...	4	2	1	1	18	2½
Schack-27	5	3	0	2	27½	3	Wasa	4	1	1	2	17	1½
Allmänna	5	1	1	3	22	1½	Rockaden	4	0	3	1	12½	1½
Rockaden	5	1	1	3	20	1½	Allmänna	4	0	1	3	9	½
M. P.	5	0	0	5	16½	0							
Division II A.							Division II B.						
Kristallen	5	4	0	1	26	4	Västermalm ...	5	5	0	0	26	5
Västermalm ...	5	4	0	1	26	4	Arbetarna ...	5	3	0	2	10	3
Arbetarna	5	3	0	2	19½	3	I. K. Ome	5	2	0	3	13	2
I. K. Ome	5	2	1	2	21½	2½	Eriksdal	5	2	0	3	12½	2
Eriksdal	5	1	0	4	14	1	Kristallen	5	1	1	3	10½	1½
Mälarna	5	0	1	4	13	½	Mälarna	5	1	1	3	8½	1½
Division III A.							Division III B.						
SASS	5	4	1	0	26½	4½	Enskede	5	4	1	0	19	4½
Hyresgäst:a ...	5	2	3	0	23½	3	SASS	5	4	0	1	21½	4
De Laval	5	3	0	2	23½	3	Hyresgäst:a ..	5	3	1	1	18	3½
Enskede	5	1	2	2	20	2	De Laval	5	1	1	3	12½	1½
Norrtull	5	1	1	3	17	1½	Ahréns	5	0	2	3	10½	1
Ahréns	5	0	1	4	9½	½	Norrtull	5	0	1	4	7½	½

Kamraterna vann lagmästerskapet.

Göteborgsserien, div. I, gick i år till Kamraterna, som därmed räddade vandringspriset från att i år för alltid falla i Manhemarnas händer. Denna fara är visserligen överhängande till ett annat år, då Manhem har 2 av de tre poäng som erfordras mot en för vardera Kamraterna och Walhalla. Men den dagen och den sorgen!

Slutställning:

S. K. Kamraterna	4	4	0	0	18½—13½	8
S. S. Manhem	4	3	0	1	20½—11½	6
S. S. »23»	4	2	0	2	15½—16½	4
Lundby S. S.	4	1	0	3	15—15	2
Göteborgs S. S.	4	0	0	4	10½—21½	0

Anmärkningsvärt är att ingen match slutade oavgjord. Tätlagen hade följande uppställning. Kamraterna: E. Jonsson, H. Alexandersson, R. Gustafsson, A. Tillander, S. Pettersson, K.-E. Liedqvist, G. Flink, J. Gustafsson. Manhem: H. Carlsson, J. Rydén, G. Skarp, G. Wenander, E. Ahman, E. Lundgren, F. Karlsson, K. Johansson. Uppgårelsen mellan tätlagen blev dramatisk så tillvida, att Kamraterna först efter nära 10 timmars spel vid bord tre lyckades rädda den halvpoäng, som erfordrades för seger.

Pax.

Örebro SS besegrade två schackförbund.

En triangelserie med 20-mannalag och dubbla omgångar har fullbordats mellan Smålands och Östergötlands schackförbund samt Örebro schacksällskap med de senare som segrare. Tävlingen kommer att fortsätta om ett uppsatt vandringspris, som nu Örebroarna ristat sitt klubbnamn på. Senaste matchen gick i Linköping och gav östgotavinst mot Småland med 12½—7½.

Första tävlingens slutresultat blev:

Örebro S. S.	4	3	1	0	51½—28½	7
Östergötlands S. F.	4	2	1	1	41½—38½	5
Smålands S. F.	4	0	0	4	27—53	0

Östergötland. Norrköpings kontoristförening har hemfört överlägsen seger i årets D. M. Linköpings A. S. som förut dominerat D. M. med bl. a. fyra »raka» kom denna gång sist. Det syns tydligt vad Ekström betytt för klubben. Även om man fått undvara fler spelare i någon match, så är det nog i alla fall Folkes frånvaro, som varit främsta skälet till bakslagen.

Slutställningen i serien:

Norrköpings kontoristf.	3	0	0	18½—11½	3
Motala S. S.	1	1	1	15—15	1½
S. K. Kamraterna	1	0	2	18—17	1
Linköpings A. S.	0	1	2	13½—16½	½

Upsala allm. Schacksällskaps höstturnering, mästartklassen, blev en seger för H. Malmgren med 8½ poäng (7 vinster, 3 remi). 2—4 pris delades mellan Conny Jansson (pokalförvararen), S. Pettersson och Sune Hjort (f. d. Örebro) med vardera 7½ poäng.

16-årig Eskilstunamästare! Årets mästerskap för Eskilstuna har erövrats av 16-åringen Åke Stenborg med 4 poäng av 5 möjliga. Tvåa blev O. Nilsson.

Schack för skolungdom. Fagerviks schackklubb har diskuterat »Schackspelets utbredning bland ungdomen» och beslutat att klubben skall göra en hemställan till skolstyrelsen om en lokal i Skälarskola och att sedan klubbens äldre medlemmar skulle ge skolungdomen teoretisk undervisning i schack.

Sveriges schackförbund höll extra kongress i Stockholm den 7 februari. Representerade underförbund voro: Blekinge 66 röster, Dalarna 200, Göteborg 200, Halland 159, Jämtland 117, Mälardalen 200, Småland 113, Stockholm 200, Värmland 82, Södra Västerbotten 99, Västergötland 200, Norra Ångermanland 64, Östergötland 190, — Direkt anslutna föreningar: Bollnäs 25 röster, Härnösand 24, Södertälje 22, Uppsala 60. Stödande medlemmar 7 röster. Tillsammans 2,022 röster, motsvarande en medlemssiffra av 3,597.

Kongressmötet hölls på Stockholms Schacksalonger, där telefonmatchen Stockholm—Göteborg samtidigt gick av stapeln, varigenom ombuden även blevo i tillfälle att studera det tekniska förfarandet vid telefonmatcher.

Förbundsordf. Erik Olson hälsade de närvarande välkomna och redogjorde i korthet för anledningen till kongressens inkallande. Han yttrade vidare några minnesord över den i Sverige sedan sistlidna kongress avlidne stormästaren Rudolf Spielmann samt omnämnde den pågående insamlingen till en minnesvärd å hans grav. Anförandet åhördes stående av de närvarande.

Därefter upptogs till behandling frågan om förbundets medlemsskap i Europeiska schackförbundet. Kongressen beslöt, att Sveriges schackförbund skulle utträda ur det Europeiska schackförbundet. På förslag av vice ordf. advokat Rogard samt hrr Frank och Lybinger beslöt enhälligt att till utträdesbeslutet foga följande uttalande:

»Då Sveriges schackförbunds fortsatta anslutning till det Europeiska schackförbundet kan föranleda söndring inom de svenska schackorganisationerna, har förbundskongressen beslutat, att Sveriges schackförbund skall utträda ur Europaförbundet.

Kongressen vill i detta sammanhang understryka, att beslutet om utträde lika litet som det i Östersund fattade beslutet om inträde i Europaförbundet får anses ha någon som helt politisk innebörd. Enligt kongressens uppfattning bör full enighet råda om att alla möjligheter till ett befruktande internationellt schackligt utbyte böra tillvaratagas, och det är kongressens förhoppning att ett beslut om utträde ur Europaförbundet icke skall inskränka dessa möjligheter. Man bör nämligen inom Europaförbundet ha full förståelse för att man inom det svenska landsförbundet måste i första hand sträva efter ett enigt inre samarbete och därvid vill tillmötesgå en opinion som motsätter sig en organisatorisk förändring av hittills bestående förhållanden. Kongressen har härvid fullt uppmärksammat, att denna organisatoriska förändring redan beslutats vid kongressen i Östersund sommaren 1942, men då Östersundsbeslutet på grund av bristande tid icke kunde föregås av någon prövning inom de till landsförbundet anslutna underförbunden, måste detsamma ur här ifrågavarande synpunkt anses ha varit ur interimistisk natur.»

Tävlingen om diplomteckning avgjord. Den i höstas utlysta tävlingen om teckning av ett Sveriges schackförbunds diplom har nu avgjorts. Tretton tävlingsbidrag hade inkommit. Första pris, 75 kr., har tilldelats ett av reklamartisten K. W. Karlsöö uppgjort förslag. Andra pris, 25 kr., erhöi konstnären E. Biuw. Hr Karlsöös förslag skall läggas till grund för diplomet, som förbundet kommer att låta framställa med det snaraste.

Segsliten telefonmatch Stockholm—Göteborg.

Den tredje telefonmatchen Stockholm—Göteborg om Olson-Rogardpokalen spelades den 7 februari med femton man å vardera sidan. Stockholmarna ställde upp som klara favoriter — göteborgarna hade ju t. o. m. själva förutsagt sig stryk efter noter. Om det var för att invagga Stockholm i säkerhet må vara osagt, men det spel göteborgarna för dagen presterade, kom mer än en stockholmare att tappa tråden (inte telefontråden!). Matchen pågick i sju timmar, och vid avbrottet var ställningen 6½—5½ till Göteborgs fördel. Tre partier hänskjötes till Örebro Schacksällskap för avdömming. Två av dessa ha avdömts till remi medan domslutet i partiet Ekenberg—Skarp ännu (25/2) inte är klart. Ekenberg lär ha vissa vinstchanser och Stockholm därmed följaktligen chans att ernå oavgjord matchresultat. Blir resultatet remi vinner Göteborg matchen och får sin första inteckning i pokalen. Den första matchen slutade oavgjord och i fjol vann Stockholm med 9—6.

De individuella resultaten:

<i>Stockholm.</i>		<i>Göteborg.</i>	
1. E. Lundin	½	E. Jonsson	½
2. G. Stoltz	0	H. Carlsson	1
3. S. Lundholm	½	O. Kinnmark	½
4. B. Sundberg	1	K. Fuhrman	0
5. B. Ekenberg		— Skarp	
6. F. Ekström	1	J. Rydén	0
7. Z. Nilsson	½	R. Gustafsson	½
8. A. Bergqvist	0	R. Andersson	1
9. S. Lindquist	0	H. Alexandersson	1
10. K. Sköld	0	E. Lundin	1
11. Å. Sjöstam	½	G. Wenander	½
12. A. Werle	1	E. Ahman	0
13. G. Hult	1	E. Thor	0
14. E. Westman	0	T. Gullberg	1
15. H. Nihlén	½	S. Lorentz	½
Poäng 6½		Poäng 7½	

Stoltz hemförde Collijn-cupen.

Gösta Stoltz blev som väntat slutsegrare i årets tävling om Collijn-cupen. Han vann finalpartiet mot H. Nydahl utan större ansträngning. Stoltz hemförde därmed den vackra trofén som ständig egendom.

Stockholms schackförbunds individuella tävlingar räknar i år 120 spelare. Mästarklassen omfattar två 10-mannagrupper. Segrarna sarspela om mästerskapet.

Stormatch den 7 mars. Den årligen återkommande 50-mannamatchen Södra — Wasa spelas söndagen den 7 mars. Lokal: Stockholms Schacksalonger.

U. S. A.-mästerskapet. Vid turnering i New York om U. S. A:s mästerskap har ännu en gång de båda toppstjärnorna S. Reschewsky och I. Kashdan placerat sig främst. De uppnådde vardera 12½ poäng och få nu sarspela om titeln.

— I Buenos Aires har en stor mästarturnering med 16 deltagare nyligen ägt rum. Som segrare utgick den polske mästaren Najdorf på 14 poäng, följd av Czerniak på 11 poäng och Pilnik på 10, o. s. v.

Skånska schackspelare ohoj!

Fil. mag. Simon Krenzisky, (Simrishamnsgatan 18, Malmö), som fått i uppdrag av Skånes schackförbund att utge dess festskrift till kongressen i Malmö (27/6—4/7), uppmanar skånska schackspelare — även de som leva i förskingringen — att tillsända honom partier, studier, problem, teoretiska uppgifter o. s. v. för boken. Senast mitten av mars.